

بسم الله الرحمن الرحيم

جایگاه

پدر و مادر در اسلام

بررسی پدیده‌ی نیکی به والدین و نافرمانی آن‌ها
در پرتو آیات و احادیث

سمیه اسکندری فر

۸۲ اسکندری فر، سمیه، ۱۳۶۰.

جایگاه پدر و مادر در اسلام: بررسی پدیده ی نیکی به
ج ۴ الف والدین و نافرمانی آن ها در پرتو آیات و احادیث / سمیه
اسکندری فر .. تربت جام: شیخ الاسلام احمد جام، ۱۳۸۵.
۸۰ ص.

ISBN: 964-8688-25-7

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا.

۱. والدین، جنبه های مذهبی، اسلام، ۲. اسلام و خانواده
۲. اخلاق اسلامی، عنوان: بررسی پدیده ی نیکی به والدین
و نافرمانی آن ها در پرتو آیات و احادیث، ب. عنوان.
۲۹۷/۶۴۶

انشارات شیخ الاسلام احمد جام

جایگاه پدر و مادر در اسلام

نام مولف: سمیه اسکندری فر

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۵

ناشر: شیخ الاسلام احمد جام

چاپ: دقت ۳۴۱۹۵۶۰

شابک: ۹۶۴-۸۶۸۸-۲۵-۷

قیمت: ۶۰۰ تومان

تلفن: ۰۵۲۸-۲۲۲۵۲۲۳۸-۲۲۲۴۴۷۱

مقدمه

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على اشرف الأنبياء و
المرسلين و خير المرين و المعلمين سيدنا محمد — صلى الله عليه و سلم — و
على آله و أصحابه و على من تبعهم بإحسان إلى يوم الدين، اما بعد:

نیکی به پدر و مادر و ادای حقوقشان از جمله ارزش‌هایی است
که نصوص صریح و قاطع فراوانی در کتاب و سنت آن را تأیید می‌کند.
مسلمان واقعی که اوامر و فرامین الهی را تک تک اجرا و در
زندگی بکار می‌گیرد هرگز از این مسأله‌ی بسیار مهم غفلت نمی‌ورزد و
همواره آن را آویزه‌ی گوشش قرار می‌دهد؛ چرا که خشنودی خدا در
خشنودی پدر و مادر و خشم و غضب خدا در خشم و غضب پدر و مادر
است. این مقام والا و منزلت عالی والدین از اموری است که
فطرت‌های سلیم و شریعت‌های آسمانی آن را تأیید می‌کنند.

اما قوانین زمینی برتری و فضیلتی برای پدر و مادر قائل نبوده و
حق و حقوقی را برایشان در نظر نگرفته‌اند.

در جوامع امروزی - به‌ویژه غربی و لائیک - که تکنولوژی
حرف اول را می‌زند، پدر و مادر که مهم‌ترین و اساسی‌ترین اعضای
خانواده و حتی جامعه را تشکیل می‌دهند، هیچ مقام و منزلتی ندارند،
در آنجا وقتی فرزند به سن بلوغ می‌رسد والدینش را رها کرده و تمام

پیوندهای عاطفی میانشان گسیخته و به دنبال کار خود می‌رود و حتی پشت سرش را نگاه هم نمی‌کند. دیگر نه از دیدارها خبری است، نه از انفاق، نه از روابط خویشاوندی، نه همدردی و نه هیچ چیز دیگر.

البته این فرهنگ بی‌رحمانه و خودخواهانه بر اثر تبلیغات رسانه‌های جمعی غرب به طرز چشم‌گیری در جوامع شرقی و خصوصاً اسلامی رسوخ کرده است. در این فرهنگ تنها قدردانی که از والدین می‌شود یک روز در سال است که به نام «روز مادر» و «روز پدر» معروف می‌باشد. در این روز فرزندان جشن گرفته و هدایایی برای والدینشان تهیه می‌کنند و بس؛ و از فردای آن روز هرکس به راه خود رفته و مشغول کار خود می‌شود.

نیکی به پدر و مادر در اسلام قرین ایمان به خدا و توحید او قرار گرفته که اساس و پایه‌ی اسلام می‌باشد و نافرمانی والدین در مرتبه‌ی بعد از شرک به خدا که بزرگترین و نابخشودنی‌ترین گناهان است قرار می‌گیرد.

اهمیت و حساس بودن این موضوع سبب شد تا آن را مورد بحث و بررسی قرار داده و منحصرأ به ذکر نکات مهم و اساسی در آن بپردازیم.

از خداوند متعال مسألت دارم تا ما را در فهم و بکارگیری دستورات نجات بخش اسلام توفیق بخشیده و یاریمان دهد.

۱۳۸۳/۳/۲۷

مشهد - سمیه اسکندری فر

فهرست موضوعات

۵	تقدیم
۷	مقدمه
۹	بخش اول: نیکی به پدر و مادر و آداب آن
۱۰	• خشنودی خدا در خشنودی پدر و مادر است
۱۹	• نیکی به پدر و مادر؛ حتی اگر مشرک باشند
۲۶	• آداب معاشرت با پدر و مادر
۳۳	بخش دوم: نمونه‌هایی از نیکی به پدر و مادر
۳۴	• نمونه‌هایی از نیکی پیامبران
۳۸	• نیکی پیامبر اکرم به خانواده‌اش
۴۱	• مثال‌هایی از نیکی سلف صالح
۴۵	بخش سوم: برقراری توازن میان همسر و والدین
۴۶	• به دنبال راه حل
۴۸	• نقش پسر(شوهر)
۴۹	• نقش همسر(عروس)
۵۲	• نقش مادر شوهر
۵۵	بخش چهارم: پرهیز از نافرمانی پدر و مادر
۵۶	• برخی از موارد سرپیچی و نافرمانی والدین
۶۶	• دلایل نافرمانی
۶۹	• سزای کسی که از والدینش نافرمانی می‌کند
۷۷	فهرست منابع و مآخذ